

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 5.

82. ÅRGANG
7. MARS

1 9 7 0

PETERSKIRKEN:

DET ER OVERVEL-
DENDE DIMENSJONER
SELV OVER
STØVTØRRINGEN

(Se ellers side 71)

FOLKEKIRKE I STORM

Våre lutherske medkristne har det ikke så godt om dagen — det er så en kunne fristes til å glemme våre egne fortredeligheter, i kirkenes pinefulle tilpasning til en ny og annerledes tid. På den ene side har professor *Jacob Jervells* fremleggelse av den moderne bibelkritikkens resultater (og hypoteser!) gjennom et massemedium med stor slagkraft, vakt bestyrrelse. Hos hvem? Først og fremst hos et stort kristent publikum i Norge som i årtier har vært sørgelig dårlig forberedt på kritisk bibellesning overhodet, og følgelig opplever den som en torpedo mot selve troen. Det er en trist misforståelse, og fører til adskillig unødig angst og forvirring. Nå fremlegges den drøye regningen for alt det som ikke har vært gjort i den kristne voksenopplæringen i Norge, mens det ennå var tid. Den bibelske bokstavtro og legmannsskjønnet knaker under presset — det kan bli kostbart, og så mye mer tragisk som det i selve saken skulle være unødvendig: Kristendommen har aldri hatt noe å frykte fra sannheten og realitetene — det skulle bare mangle! Det er *de kristne* som frykter. Det blir en annen sak.

På den annen side springer aksjonene mot statskirkeordningen opp som paddehatter, med utmeldelses-skjemaene fiks ferdige i annonser på god plass i landets ledende aviser. Her er forvirringen også påtakelig: Forskjellen mellom uvilje mot et statlig ordnet og privilegert religionsverk, og bruddet med kristendommen som sådan, står visst ikke helt klart for alle. Norsk lov, som nettopp har omsorg for også det unge menneskes trosfrihet, gir 15-åringene rett til selv å velge i spørsmålet om kirke-tilhørighet. Det kan bli vel forte, umodne og kollektive underskrifts-aksjoner, slik i et frikvarter på skolen, uten

rimelig oversikt over følgene og meningen. Det er grundig rørt vann, og i det fiskes det da også livlig, av folk med så mange slags mel i posen. Pastor *Fredrik Grønning* sæter scoret unektelig et poeng i et TV-program om saken, da han påpekte, at aksjoner fra *kirken*s side for å gjøre kirkemedlemskapet mer personlig forpliktende ble arrig behandlet, som utidig innblanding, på visse pressehold. Mens aksjoner *utenfor* kirken, for å kalle folk til orden, når det gjelder samsvar mellom liv og lære, tro og tvil, nå blir heiet frem på lederplass.

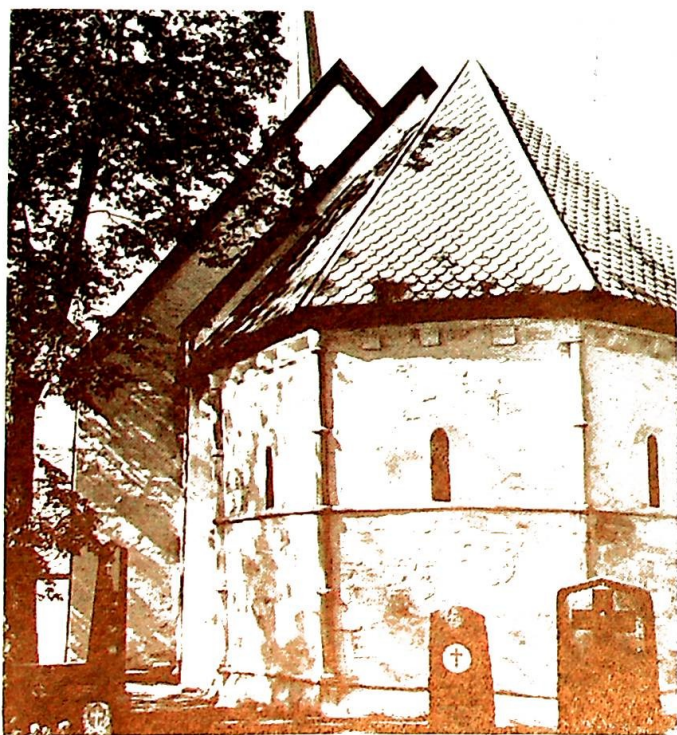
Aldri så galt, så godt for noe. Aksjonen for utmelding fører neppe til de store tall. Men det er en trist trygghetsfølelse — den bygger blant annet på tregheten, som aldri har vært noen kristen kardinaldyd. Samtidsbevisste lutherske kristne, som biskop *Per Lønning* og rektor *Otto Hauglin*, har forlenget ymtet sin skepsis når det gjelder illusjonen om statskirkeordningen som tidssvarende, og vil gjerne ha et energisk utvalg som kan forberede dens avvikling. Det kan gå fortere nå enn noen hadde regnet med — disse tegn i tiden tyder på det. «Folkekirken» dekker ikke lenger folket — mindre og mindre så. De som impulsivt over et nummer av en middagsavis river ut en annonse, fyller ut en utmeldelsesblankett og sender den til sin sogneprest — det er sosialt sett kirkenes fett på sidebenene: Overflødig vekt. Kirken bør bli spenstig igjen, og se skarpere forskjellen mellom sine egne og de den er sendt til — selv om de første blir få og de siste mange. Da blir den seg selv igjen — utfordrende og levende. Det norske folks religiøse skjebne i fremtiden avhenger først og fremst av Den norske kirkes gjenkristnings-energi — det vet også vi katolikker, når vi tenker etter. Og det bør vi gjøre — det gjelder mennesker og deres liv. Kanskje kan og må det sies adskillig tydeligere både hos våre protestantiske brødre og hos oss selv, ved døpefont, ved et par gifteringer, over en bære: Noe er kristent. Noe er så avgjort ikke det. Det dreier seg om et avgjørende valg. For hvert enkelt menneskes skyld — og for kirkenes.

HRM.

Dette nummeret

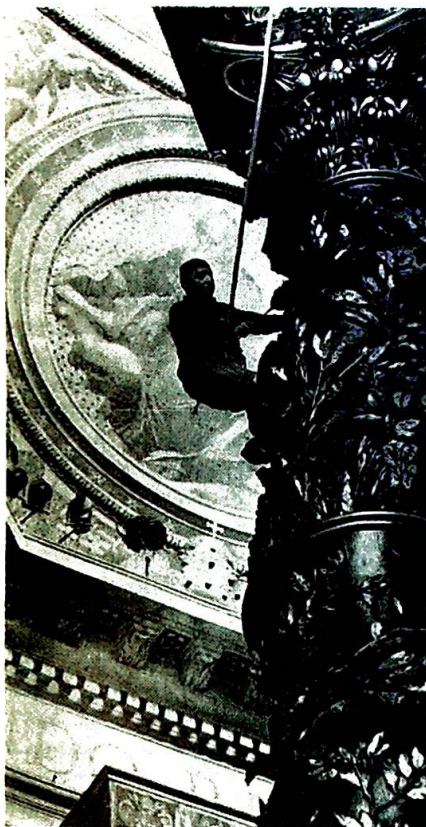
Vår medarbeider, pater Hallvard Rieber-Mohn er tilbake igjen i Oslo etter seks ukers opphold i utlandet og skriver to saker: lederartikkelen på denne side om Folkekirke i storm og filmspalten. Pater Arno Gerritsma stiller oss på neste side overfor en utfordring, pater D. J. Boers fortsetter i Troen i praksis sin fremstilling av forholdet mellom Tradisjon og Skrift og Klovnen prater om hyggelige medmennesker. (De finnes.) På side 72 har forøvrig tyskeren Egon Kaske-line en beretning om Våpen en gros — hvordan stormakter i øst og vest kjemper om våpenmarkedene. Artikkelen De ta use på side 74 gjelder Kirken i Maos China, Lars Roar Langslet har ordet i dagens Onsdags-blikk, redaksjonen noterer siste nytt i sølibat-debatten, bl.a. kardinal Danielous Husarenritt, og leserne skriver om the silent majority m.m.

RED.

Tusen års tradisjon — krise.

EN UTFORDRING

Peterskirken er overveldende. Nå er det slik at Roma på alle måter er en mektig interessant by. Den byr med sine religiøse tradisjoner og sine ærverdige monumenter på en viten om kristendommens historie som ikke har sidestykke i verden. Og midt oppe i dette, hører det nær sagt obligatoriske besøket i Peterskirken med blant de kanskje mest interessante opplevelser i denne byen: Særlig ved de store anledninger får man her — mer enn på noe annet sted — et inntrykk av Kirkens makt og prakt. Her er det likesom ingen institusjon som kan måle seg med den. Her konfronteres man med det man kan kalle for den triumferende kirke.

Men så lønner det seg i neste omgang å fortsette vandringen gjennom byen helt til det stedet hvor katakombene ligger, labyrinten av underjordiske ganger hvor de kristne i de første århundrer gikk i dekning og kjempet en seig og ofte fortvilet kamp for sin eksistens som kristne.

Der nede konfronteres man igjen med Kirken, ikke med den triumferende, men med den lidende og stridende Kirke. Her står man faktisk

på slagmarken, og martyrgravene rundt omkring forteller en hvor hard kampen var i sin tid.

Peterskirken er kolossal i sine dimensjoner og prakt. Der kan man lett bli revet med av jubelrop og applaus. Katakombene derimot virker nærmest knugende, der har man ikke noe man skulle ha sagt. Der blir man rett og slett taus i respekt og beundring.

Motsetningene mellom disse to stedene er store, men man skal ta vare på det inntrykket man har etter et besøk i katakombene. For det er et meget verdifullt inntrykk. Man kan her nemlig stille følgende spørsmål: Når man nå har kommet til den evige stad for å hente inspirasjon som troende kristen, skal man da feste seg ved den ytre prakt som Kirken utfolder der i dag eller skal man fordype seg i den utholdenhet, det troskap, det mot som våre trosfeller fra de første århundrer viste der i sin tid?

I en tekst fra evangeliet sier Jesus: «Dere er verdens lys. Lyset skal stå i staken så det kan lyse for alle mennesker.» Disse ord kan muligens hjelpe oss til å finne det riktige svar. Men vi må ikke svare for hastig. Det overveldende inntrykket fra Peterskirken taler et sterkt sprog. Her skinner lyset i sin fulle prakt. Oppmerksomheten blir fanget av nærmest blendende omgivelser. Om man vil eller ei, her må man vise oppmerksomhet. Og resultatet har ikke uteblitt heller. Det er sikkert ikke få som i årenes løp i de grader har blitt imponert av Kirkens ytre ramme at de har søkt videre og etter hvert funnet frem til det som ligger innenfor denne rammen, Kirkens indre og virkelige liv.

Men når det er sagt, så må det likevel stilles et nytt spørsmål: Er det dette overveldende og blendende lys vi trenger i verden i dag eller må vi gå ned i katakombene for å få en mer direkte og en klarere kontakt med de krav, den holdning og den gjerning som det kristne budskap sikter på.

La meg forsøke å si det noe tydeligere. Triumfalismens tidsalder er for Kirkens vedkommende sikkert forbi. I dag bygger man neppe mer svære katedraler. De imponerer heller

ikke mer som før. Overalt i verden finnes det andre byggverk som i det moderne samfunn virker vel så imponerende og nødvendige: banker, fabrikker, hospitaler, universiteter, forskningsinstitutter, parlamenter, nyhetsbyråer. Det er der livet foregår i dag. Det er der verdens og menneskehetens skjebne blir vurdert og bestemt, mens våre kirker ofte står tomme og faktisk er blitt til museums-gjenstander. Man kan beklage det eller ei, men slik er situasjonen i våre dager. Flere har da også stilt seg spørsmålet: Har kristendommen gått konkurs i våre dager? Har den overheadet noen sjanser til å hevde seg i den moderne verden?

Spørsmålet ligger der og det er bare vi kristne selv som kan svare på det. Jeg tror vi må se dette som en utfordring. En utfordring som vi må ta imot. Våre trosfeller fra de første århundrer har sikkert i de harde og krevende forhold de levde i, stilt seg samme spørsmålet. Og historien har vist at deres svar har vært riktig. De samlet seg i hjemmene, i katakombene og andre hemmelige steder for å besinne seg på Herrens ord og for å styrke seg med Hans sakramenter. Kristi ord: «La deres lys skinne for menneskene så de kan se det gode dere gjør og prise deres Far i himmelen» — disse ord var et oppdrag til dem.

Og med dette oppdrag gikk de ut hver til sitt, noen arbeidet i svovelgrubene i grubedistriktene, noen bodde i patrisierhjemmene i storbyen, noen tjente som militære i de romerske armeer, noen slet som galeislaver i Middelhavsflåten. Over alt fantes det kristne som forsøkte å tenne for andre det lyset de selv hadde sett. Og folk begynte etter hvert å forstå at disse troende kom med et nytt giv. De hadde forståelse for verdier som riktignok ikke direkte kunne måles i materielle goder, men som det dog var stort behov for. Slik ble lyset mer og mer synlig. Og det er dette eksempel fra kristendommens historie vi skal huske.

Vår tid er meget opplyst, vi vet det. Mange verdifulle forskningsresultater ligger i dag på bordet. Men dermed er ikke alle problemer løst. De store spørsmål om liv og død, om rett- (Forts. n. side.)

SØLIBATET: EUROPEISKE BISKOPERS UTTALELSER

De to siste ukene har man fått erklæringer fra flere av de europeiske bispekonferansene om sekularprestenes sølibat. I en uttalelse fra Wien, gjengitt av KNA, sier de østerrikske biskoper at de beklager det hollandske pastoralkonferanses standpunkt i sølibat-spørsmålet og slutter opp om pave Paul VI's uttalelser om saken, sist i brevet til kardinal Villot. (Se St. Olav nr. 4.) Pavens brev er for de østerrikske biskoper en ny bekreftelse av Konferansens mening da det den 7. desember 1965 med 2390 ja-stemmer mot fire nei-stemmer uttalte at «det frivillige sølibat i dagens verden er et tegn på at vi tar kristendommen alvorlig.»

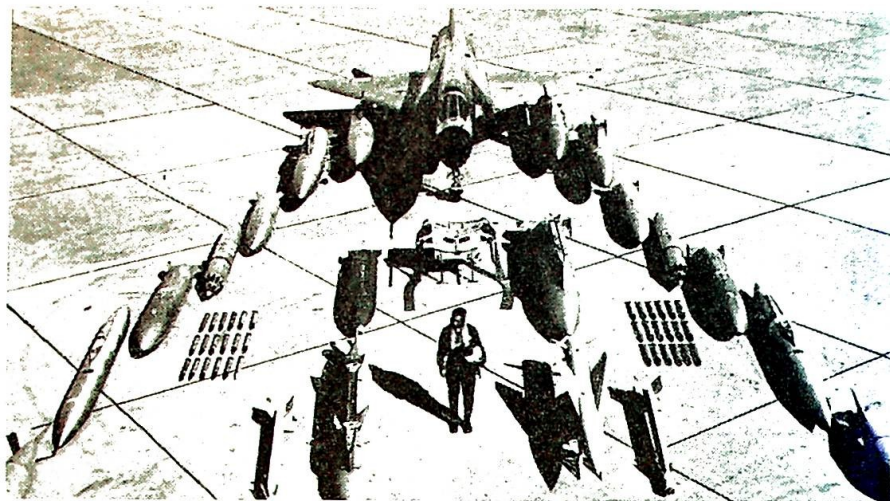
Ikke mange dagene etter offentliggjorde den tyske bispekonferanse sitt standpunkt: et tydelig valg til fordel for de nåværende bestemmelser i Kirken. I en enstemmig erklæring sier biskopene at de er besluttet på også i fremtiden bare å kalle menn til preste-gjerningen som forstår den ugifte stands betydning i Kirkens arbeide. De vil ikke la prester som er løst fra sine forpliktelser tre inn igjen i preste-tjenesten.

Den belgiske primas, kardinal Suenens uttalte seg på en pressekonferanse den 10. februar, for det øster-
(Forts. s. 77.)

En utfordring

(Forts. fra forrige side.)

ferdighet og medmenneskelighet, om angst og lidelse melder seg fortsatt. Og disse spørsmål kan ikke bare løses med vitenskapelig forskning og teknikk. Det stilles her ikke bare krav til menneskets fornuft, men også til menneskets hjerte. Derfor er det fremdeles behov for det lyset som Kristus har bragt til verden ved sitt budskap. Men det står til oss å gjøre det klart at dette budskap er et sant gledens budskap. Ikke ved at vi utfolder pomp og prakt, men ved at vi viser en levende interesse, tar ærlige standpunkter, har en ansvarsbevisst holdning og yter en tjeneste der hvor både vår egen og andres situasjon krever det.

Midt-Østen er som en krutt-tønne — og mektige interessegrupper både i øst og vest leverer i skjul eller ganske åpenlyst moderne våpen til et nytt slag om Bibelens land. I øst er det en kynisk statsforretning, i vest er det ofte et samarbeide mellom stat og smarte privatmenn som settes inn i kampen om «markedene». Med all vår vakre tale om sivilisasjon og frihet, endog kristen arv til tross: Dette er en skamplott som ikke lenger kan skjules. I vårt lille norske miljø har mange grupper, også av katolsk ungdom, drøftet krig/vold-problemene, kanskje vi nå simpelthen skulle forlange en god, gammeldags bannbule fra Kirkens side mot de økonomiske krefter i verden som, uansett politisk utgangspunkt, tjener gode penger på hat, frykt og menneskelige ulykker anno 1970?

Det følgende er en artikkel fra den vesttyske katolske avisen *Publik*, skrevet av Egon Kaskeline. Oversettelsen er gjort av vår medarbeider, sr. *Mirjam*:

«Artilleri — made in Germany — drønnet i den første verdenskrig på begge sider i slaget ved de Masuriske sjøer. Det var Krupp-konsernet som hadde klart å utkonkurrere det franske Schneider-Creuzot i forretninger med russerne. Og i nær fremtid, i begynnelsen på 70-årene, vil franske kampfly av typen Mirage settes inn fra israelsk side mot Mirage-fly som er solgt til Egypt via Libya — fra den franske flyfabrikant Dassault.

Umiddelbart etter den annen verdenskrig satt De forente stater — som ikke var rammet av krigens ødeleggelser på egen jord — med et slags monopol på rustningsleveranser. I dag må amerikanerne hevde seg i markedskampen mot flere, like dyktige forretningsmenn i øst og vest. Blant disse kom franskmennene relativt sent inn i bildet, men har raskt og med hell tatt igjen de andre. Den franske våpeneksport har de siste tolv år blitt 10-doblet. Den har øket fra en verdi på 311 millioner franc i 1956 til 3,4 milliarder franc i 1968. Siste år gikk tallet kanskje opp til 4 milliarder.

Blant statene i det vi kaller den frie verden — de veldige våpenleveransene fra øst-statene kan ikke fastslås med tilstrekkelig nøyaktighet —

står Frankrike på tredje plass. Hvor voldsomt den internasjonale våpenbusiness har øket i de siste årene, viser tallene for slike leveranser de siste tiår, 1960—1970: Leveransene ligger høyere enn i hele den forutgående 50 års-periode. Naturligvis spiller her astronomiske priser på de moderne kampvåpen en avgjørende rolle.

Den franske våpenindustri — statens arsenaler, private fabrikker og private selskaper — har i dag i sin tjeneste 270 000 personer, det er således snakk om en av de største bransjer i landet. Omtrent en femtedel av de ansatte — 45 000 — arbeider med eksport. Ja, en tredjedel av all våpenproduksjon går til utlandet. Våpenleveransene utgjør omkring 5 prosent av landets totaleksport.

På grunn av general de Gaulles politisk motiverte embargo mot Israel i sin tid, mistet den franske våpenindustri den gangen en av sine viktigste kunder. Flyindustrien alene mistet bestillinger på to milliarder. Enten måtte man si opp arbeidere, eller så måtte tapet erstattes. Resultat: nye forretninger med de arabiske landene.

Frankrikes fremstøt på det internasjonale våpenmarked begynte allerede for flere år siden. Den som hadde penger og var villig til å betale, har lenge kunnet kjøpe franske våpen

VÅPEN EN GROS

av alle slag. Det franske diplomati ydet sitt lands våpen-firmaer betydelige tjenester. Siden de Gaulles reise til Latin-Amerika for fire år siden, har Frankrike vært USAs store konkurrent i disse landene. Franskmenene solgte der sine meget moderne Mirage V — selv om amerikanerne hevdet at disse ofte underutviklede land ikke trengte overlydsfly til å bekjempe revolusjonære gerilja-grupper. Men konkurransen ble så hard at amerikanerne sluttet å klage over dette: nå selger også de sine mest moderne våpen-typer til Latin-Amerika.

Israel og Latin-Amerika har inntil nå ellers ikke vært de eneste gode kunder for den franske våpenindustri. På eksportlisten står dessuten Sveits, Syd-Afrika, Libanon, Holland, Belgia og Pakistan. Hovedeksportartikkelen er fly. Foruten de nå kjente Mirage selges maskiner som helikopterne Alouette og Super-Frelon, treningsflyet Fouga-Magister og anti-ubåtflyene Breque-Atlantic.

Frankrike selger dessuten landmaterieell som panservognen AMX-13 og på sjøen kampskip, hurtiggående båter, minesveipere osv. Hovedproduzenten av franske kampfly er de statlige fabrikker Sud-Aviation, Nord-Aviation og SNEGMA såvel som de private firmaene Marcel Dassault, Tourbomeca og Matra. Til andre be-

tydelige privatfirmaer i våpenbransjen hører Thomsen-Houston, Hotchkiss-Brandt, Berliet og CSF.

Den bitre konkurransestriden innen våpenindustrien brer seg til flere og flere områder på kloden. Eksport er jo våpenproduksjonens harde bud. Innenlandsmarkedet begrenses av størrelsen på de budsjetter som avsettes til militære formål. Tidligere planer om å opprette en europeisk våpenindustri som kunne underbygge forsvarsevnen til EEC-landene har kommet i bakgrunnen på grunn av konkurransen mellom de nasjonale interesser. Med unntagelse av det beskjedne tyskfranske fellesprosjektet i flybyggingen, er alle forsøk på samarbeide slått feil. Egnetlig måtte grunnleggelsen av en europeisk våpenindustri som hvilte på en arbeidsfordeling også føre til et mer enhetlig organisert europeisk forsvar. Hverken det gaullistiske eller det etter-gaullistiske Frankrike er visst villig til å samtykke i en slik målsetting.»

Skriver altså Egon Kaskeline i Publik. Man kan sjå at artikkelen noe ensidig går løs på det franske ansvaret — franskmennene kan forsvare seg med at de fremdeles bare er nr. 3 på listen over de store våpenleverandører i dagens verden. Det er ikke vår sak å fordele skylden for skandalen — og det er sikkert bare

TROEN I PRAKSIS

Det kan ikke være tale om annet enn at læren om forholdet mellom Overleveringen og den hellige Skrift er ett av de mest ømtålige samtalepunkter i den økumeniske dialog mellom den katolske Kirke og de reformatoriske Kirker og trossamfunn.

I sin dogmatiske konstitusjon om Guds åpenbaring (8) lærer det annet Vatikankonsil at det er Overleveringen eller Tradisjonen, (hvis rikdommer gjennomtrenger den troende og bedende Kirkes liv og praksis), som gir Kirken kjennskap til den fullstendige eller normative liste over den hellige Skriftens bøker.

Men ikke bare dette, selve de hellige Skrifter blir bedre forstått og får stadig fornyet aktualitet i og ved den levende Tradisjon eller Overlevering. For å kunne være for oss Guds levende ord, må den hellige Skrift bli fort videre til oss eller overlevert. Dette gjelder ikke bare den definitive fastsettelse av Skriftens

AV PATER

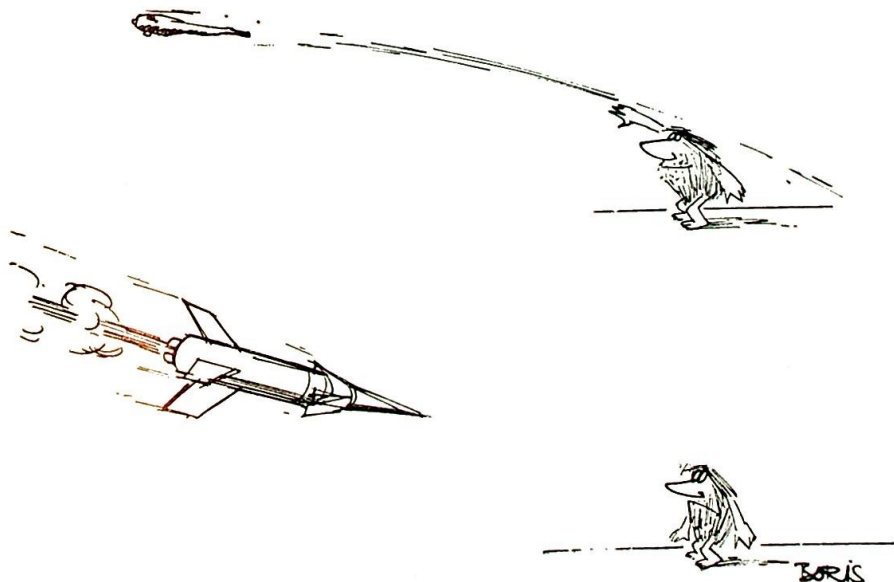
D. J. BOERS

Canon eller de hellige bokens normative liste. Den fant sted engang i Kirkens fjerne historie, og den betyr intet annet enn Kirkens klare anerkjennelse og mottagelse av disse bestemte skrifter som Guds inspirerte skrevne ord.

Det det gjelder her er også noe mer: disse hellige Skrifter presentasjon eller fremstilling, slik at de alltid bedre blir forstått og får en stadig fornyet aktualitet for de troendes liv ved selve Tradisjonens eller Overleveringens vekst og utvikling. Det er jo så at den hellige Skrift hører ve-
(Forts. neste side.)

i et internasjonalt samarbeide man kan komme løs og blant annet sikre titusener av ansatte menn og kvinner annet arbeide og annen fortjeneste. Men Kaskeline setter unektelig pekefingeren på et ømt punkt.

A. R.

TROEN I PRAKSIS . . .

(Forts. fra forrige side.)

sentlig med til den guddommelige åpenbarings videreføring eller Tradisjon.

Således hender det, lærer det annet Vatikanconsil (8) at Gud, som også tidligere har talt, fører en uavbrutt samtale med Kirken. Og således hender det at den Helligånd, som i og ved Kirken lar Evangeliets levende røst klinge i verden, fører de troende til den hele sannhet, som Paulus sier, lar Kristi ord få rikelig plass i dem. Det er da ved Tradisjonen eller Overleveringen at den hellige Skrift er Guds alltid aktuelle og levende ord for de troende. Det er således at Guds Ånd leder hele Kirken ned igjennom tidene til Evangeliets fulle forståelse i overensstemmelse med dens aktuelle situasjon i verden. Den hellige Overlevering eller Tradisjon og den hellige Skrift er følgelig på det nærmeste forenet og forbundet med hverandre, de hører uløselig sammen. En oppdeling av den guddommelige åpenbaring i et visst antall sannheter som dels kunne finnes i Tradisjonen og dels i den hellige Skrift stemmer derfor ikke overens med det annet Vatikanconsils dogmatiske konstitusjon om Guds åpenbaring. Mens vi nå, på den annen side, også kan forstå hvordan det samme konsil kan lære at «enhver forkynnelse i Kirkens navn bør derfor, såvel som den kristne religion, næres av og underkastes den hellige Skrift» (21).

Begge, både den hellige Tradisjon og den hellige Skrift, skal mottas og æres med like stor pietet og ærbødighet. For begge, idet de utspringer fra den samme guddommelige kilde, smelter på et vis sammen og former et hele, som også arbeider og fører mot det samme mål. Den hellige Skrift er nemlig det under Helligåndens inspirasjon skriftlig fastlagte Guds ord. Det er Tradisjonen eller Overleveringen som fører Guds ord, ved Kristus og Helligånden anbetrodd til apostlene, i dets helhet videre til apostlenes etterfølgere med det oppdrag at de, i lyset av Sannhetens Ånd, trofast skal ta vare på det i sin forkynnelse, fremlegge det og utbre det. Strengt talt er det ikke nødvendig å tilføye at dette er noe som innebærer at Kirkens skjønn om det åpenbare ikke henter sin sikkerhet fra den hellige Skrift alene. Fra det faktum at den hellige Skrift hører til den guddommelige åpenbarings videreføring eller Overlevering følger det allerede at den aldri står alene.

Ungene på bildet over disse linjer er kinesere, tilsynelatende skal de alle sammen til å gjøre korsets tegn. Men det inntrykket stemmer selvfølgelig ikke, man gjør visst ikke korsets tegn så åpenlyst i Maos China. Det faktiske forhold er at vi ser en skoleklasse som maserer musklene rundt øynene — i seg selv kanskje en nødvendig helseregulering, vi aner ikke. Katolske er disse små såvisst ikke: de aner vel ikke stort om Kirken, antagelig ingenting. Og vi aner på vår side ikke engang hvor mange tusener katolikker det kan være igjen i det enorme landet:

I minst femten år har man fått høre omtrent de samme tallene: det eksisterer vel tre millioner katolikker og en million protestanter på det kinesiske fastland. I dag vet ingen helt

sikkert hvor pålitelig slike tall lenger er. Høyst sannsynlig er de ikke det minste pålitelige. Ingen vet hvor mange kristne som sitter i fengsler og leire. (Biskop Kung Ping-mei av Shanghai ble for eksempel dømt til livsvarig fengsel den 16. mars 1960. Siden har ingen hørt fra ham. Han deler skjebne med et uhyggelig stort antall prester, ordenssøstre og legfolk antagelig.) Ingen vet hvor mange kristne som har gitt opp kampen for sine beskjedne rettigheter og simpelthen blitt skyllet bort av de veldige omveltninger som foregår i det kinesiske samfunn. Snakker pater Arno i sin artikkel i dag på side 71 om katakombene og deres tale, kan vi godt fortsette hans tanke og minne om disse ukjente trosfeller i dagens China. De danner den tause kirke.

Den hellige Tradisjon og den hellige Skrift utgjør et felles depositum, en felles trosskatt, Guds ord, som er betrodd til hele Kirken, og ikke bare til Kirkens læreembete. Hele Guds hellige folk, som er Kirken, forenet med sine hyrder, holder fast ved apostlenes lære og fellesskapet, ved brødsbrytelsen og bønnene. Gjennom denne felles fastholden ved og felles bekjennelse og utøvelse av den engang overleverte tro, oppstår der en særegen samstemthet mellom de troende og deres åndelige ledere (10).

Det er bare etter dette, dvs. etter klart å ha lært at den hellige Tradisjon og den hellige Skrift, som danner en uløselig enhet, er en felles trosskatt for hele Kirken (10) og den overste norm for hele Kirkens tro (21), det er: for biskopene og de andre troende i samstemthet, at Konsilet omtaler det kirkelige læreembetes spesifikke oppgave og særegen funksjon innen den hele Kirkens felles trosskatt.

Man skal antagelig være meget varsom med å se de kinesiske katolikker (vi snakker her om fastlandet) isolert fra andre trossamfunn, det være seg kristne og ikke-kristne. Pater Leon Triviere pekte i en artikkel i *Informations catholiques internationales* i fjor på det faktum at kristne, buddhister, taoister, muhammedanere osv. i China alle har møtt det samme avgjørende problem i spør-

De tause

målet om religiøs frihet. De enkelte samfunn har øyensynlig reagert forskjellig på kravene fra myndighetene, men det er en annen sak som vi forøvrig neppe vet nok om.

Som en ørliten minoritet i et hav av anderledes tenkende mennesker og under det voldsomme press fra et regime som med alle midler forsøker å gjennomføre en veldig sosial og politisk revolusjon på kortest mulig tid, aner man hvor hardt våre trosfeller bak «bambusteppet» må ha det. John Luff, avismann i Hong Kong, skriver den 19. des. i Catholic Herald:

«Fysisk er Kirken i China fullstendig knust, menighetene er splittet, de troendes barn vokser opp med den tro at Mao er gud. Uklare meldinger forteller om små grupper av kristne som møtes i hemmelighet, som i keisertidens Roma. Norman Barrymaine, en journalist som ble løslatt fra et kinesisk fengsel omtrent samtidig med at myndighetene slapp fri Reuters Anthony Grey, sier at de kristne i fengslene ennå leser sine bønner. Men det gjelder de eldre som vokste opp med sin tro, for andre erstatter Maos lille røde bok Bibelen, kirkebygningene blir brukt til lagerhus, krusifikset erstattes av den røde stjerne og store bilder av Mao henger over altere hvor presten engang feiret den helige messe.»

■ Den svenske informasjonstjenesten KIT hvis arbeide vi ofte benytter, har en oversettelse av en artikkel av biskop Carlo van Melckebeke som vi gjengir i det følgende. (Biskopen kom til China i 1923. Han ble internert av japanerne og levde senere i flere år under det nye kommuniststyret i China frem til 1952. Fra 1953 ble han

Apostolisk Visitator for de kinesiske katolikker som bodde utenfor sitt hjemland og leder for Singapore Catholic Central Bureau. Under det annet Vatikankonsil spilte han en fremtredende rolle):

«Van vid förföljelser kunde kyrkan i Kina i de första åren efter 1950 bjuda starkt motstånd mot kommunistpropagandans enorma ansträngningar. Rättegångar och summariska avrättningar, fängelsestraff och tvångsarbete, plundring, deportationer, den subtila, ständigt pågående indoktrineringen, konfiskationer av kyrkor och skolor och undertryckandet av alla katolska organisationer, inte ens detta starka förtryck kunde tillintetgöra kyrkan.

För oss som lever under lugna förhållanden, i kontakt med Den Heliga Stolen, skyddade för indoktrinering, hjärntvätt och misshandel, kan det förefalla som om vissa uttalanden och handlingar av medlemmar av kyrkan i Kina vore oförlåtliga. Vi känner inte till vare sig den verkliga situationen eller den direkta orsaken till dessa handlingar. Låt oss varken döma eller fördöma.

Sedan tusentals missionärer utdrivits, fanns fortfarande tvåusen inhemska präster och deras biskopar, sex tusen systrar och kristna sammanslutningar kvar i landet som vittnen om en tro som inte kan förnekas. De ord som yttrades av prästen John Tong 1951 i Chungking, och som alla lyssnade till under fullständig tystnad på ett plenarmöte, sammankallat av kommunisterna, är som ett eko av den tro de kristna i Kina bekänna i sitt hjärta:

Min kropp tillhör mitt land, men min själ tillhör Gud. Det är min

plikt att säga vad jag tror och att inte säga «ja» när jag tänker «nej». Jag gör denna förklaringen nu, i besittning av alla mina själsförmåigheter och förklarar att vad jag än kan komma att säga vid ett senare tillfälle i rubbad sinnesjämvikt är värdelst. Jag är katolik och jag vill älska både mitt land och min tro. Jag vill inte att de skall råka i konflikt, men om regeringen och religionen inte kan nå fram till en överenskommelse, kommer många katoliker att bli offer för de oundvikliga förföljelserna. Om detta måste ske, vore det bättre för mig att få dö nu.

Ett år senare, när man skulle utvisa mig ur Kina, tillät domstolen mig att träffa mina inhemska präster på missionsstationen på villkor att jag lovade att återvända till fängelset inom 48 timmar. Jag frågade dem: «Vilket budskap skall jag framföra till påven, präster och andra katoliker, som jag kommer att möta i utlandet?» Den äldste prästen svarade på alles vägnar:

När du möter påven, präster och katoliker, så säg dem från oss att vi kommer att vara trogna Kristus och Den Heliga Stolen. Det kan aldrig bli fråga om något annat. Vi vet att det kommer att bli svårt, värre än martyrdöden. Bed alla troende bedja för oss, ty från denna dag kommer vi att lida för dem och ge vårt liv för dem. Ni skall också säga påven, att vi inte önskar att ni begär ert avsked. Ni förblir vår biskop. Ni kommer att återvända.

När jag skulle gå, tog prästen som hade talat, stiftets generalvikarie, och föreståndaren på missionen min filt och mitt klädknyte. De yrkade bestämt på att få följa mig till fots genom staden. Fastän domstolen dömt mig, var jag fortfarande deras biskop. Vi måste skiljas vid fängelseporten. De sade: «Au revoir. Tsai Kien!»

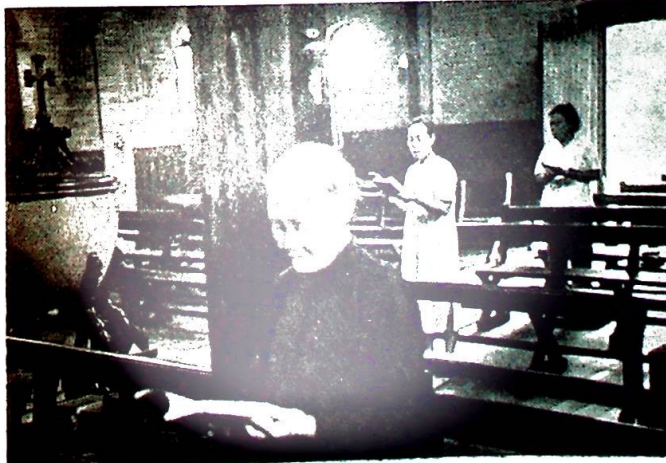
Vakten ropade ursinnig: «Vad vågar ni säga?»

I kvällens tystnad upprepade de båda med hög röst: «Tsai Kien! Tsai Kien! Au revoir.»

Det är inte vi, Kinas veteraner, som känner till kommunistregimen och som levat under den, som kommer att förlora förtroendet för kyrkan i Kina.»

Men det holder sørgelig nok på å bli oss som ganske enkelt glemmer de kinesiske katolikkene. Dessverre. Og det er til skade også for oss selv.

A. R.

Ingen vet hvor mange som er igjen —

Privat skolelov

Privatskoleloven er vedtatt av Odelstinget med 53 mot 51 stemmer. Arbeiderpartiets representanter stemte samlet for et forslag om å avise hele loven.

Privatskoleloven innebærer at de private skoler vil få tryggere arbeidsvilkår, med dekning av 70—100 prosent av de totale driftsutgifter. Størst tilskudd får skoler for funksjonshemmede. Videregående skoler med paralleller i det offentlige skoleverk, f. eks. gymnasier, folkeskoler, yrkesskoler, landbruksskoler, sosialskoler og barnehavelærerskoler, får dekket 70—75 pst. av de totale driftsutgifter.

Fylker og kommuner skal være med på å dekke utgiftene hvis skolene har Fylker og kommuner skal være med paralleller i deres skoleverk. Staten gir imidlertid refusjon hvis kommunene eller fylkene får større utgifter pr. elev enn de ville hatt hvis elevene hadde gått i en vanlig skole. Videregående skoler uten paralleller i det offentlige skoleverk får et driftstilskudd på 75 pst., som Staten dekker alene. Dette gjelder bl. a. revisor-skoler, bedriftsøkonomiske skoler og musikkskoler.

Det er utformet klare vilkår for at støtte skal kunne gis: Skolen må enten drive forsøksvirksomhet, bygge på et religiøst og/eller etisk livssyn, eller den må fylle et kvantitativt undervisningsbehov som ikke er dekket av offentlige skoler.

Lars Roar Langslet (*h*), Oslo, mente at opposisjonens tankegang må være denne: I teorien har de private skoler rett til å leve, men i praksis er det best at de dør.

— Det ville gi selsomme resultater om en slik tankegang skulle overføres på andre rettigheter som Staten gir sine borgere, fremholdt han.

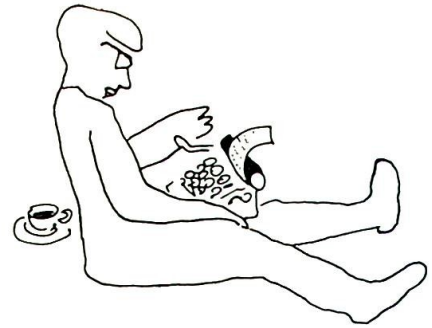
Langslet understreket at private skoler har sin plass i fremtidens skolemønster. — Ikke som et alternativt system, ikke som truende konkurrenter, men som et naturlig uttrykk for pluralismen i det samfunn som skoleverket skal tjene. Der hvor private skoler makter å hevde seg, der har de også noe å gi som det offentlige skoleverk ikke gir: Andre pedago-

giske opplegg, en større samstemthet med foreldrehjemmet i miljø og livssyn, eller rett og slett undervisning av en art som de offentlige skoler ikke gir. De private skoler er et supplement som beriker det samlede skolemønster. Jeg tror ikke det står så dårlig til med det offentlige skoleverk, svarte Bratteli. Han anså et slikt tilskudd, sa Lars Roar Langslet.

Taleren reagerte på en uttalelse fra Arbeiderpartiets leder, Trygve Bratteli, om at de borgerlige partier viser opportunisme i denne sak. Langslet mente at det heller er Arbeiderpartiet, med sin forskjellsbehandling av de private skoler, som viser seg opportunistisk.

Vi tar konsekvensen av den betydning vi tillegger det offentlige skoleverk, svarte Bratteli. Han anså en felles offentlig skoleverk som en viktig forutsetning for videreutviklingen av vårt demokrati. — Det er i det offentlige skoleverk samfunnet best kan sikre foreldre og barn de rettigheter de har etter menneskerettighetskonvensjonen, sa Bratteli, som i denne forbindelse la særlig vekt på barnets rett.

Bratteli fremholdt at også toleransen er best sikret i det offentlige skoleverk. Han syntes forøvrig at det var merkelig at det ikke minst er Kristelig Folkeparti — «det minst tolerante trekk i norsk politikk» — som snakker om toleranse.

■ Andreas Legmann viker med glede plassen denne gangen for stortingsmann Lars Roar Langslets «frimodige ytring» om kunst og politikk i radio. Det er meninger som bør diskuteres:

«Vår tid har et stort marked for mote-filosofier. Slagord og klisjer knitrer i luften som høstens halm, og visner like raskt. Men så lenge de varer, er de tross grunnlag for energiske menigheter som aldri går trett av å forkynne sine enkle budskap. En av disse menigheter er en krets av ytterligående radikale kunstnere. De forkynner med statsstøtte at samfunnet er pill råttent og at kunstnerens rette rolle er å være politiker. Kunst er nemlig politikk — det er kretsen glade budskap.

«Kunst er politikk», — se det er en enkel filosofi, om man bare får fatt i den bak alle klisjeene: Den går ut på at alt vi gjør eller ikke gjør, har visse konsekvenser for samfunnet, og er følgelig politikk. Det er like ubestridelig som det er intetsigende. Noen splitter ny tanke er det nok heller ikke. Men det er mange som har en stadig like stor glede over å gjenoppdage kruttet.

Alt er altså politikk, følgelig er det også politikk å drive med kunst. Det følger logisk av definisjonen. Men formålet med en definisjon er blant annet å trekke opp grensene mot det som faller utenfor. Når ingenting faller utenfor, blir definisjonen ufruktbar. Hvis Jakob Weidemann og Finn Gustavsen, Stein Mehren og Berte Rognerud, alle er politikere, mister ordet «politiker» sin mening.

I praksis sonder man naturligvis allikevel. Og målestokken for sondringen er denne: Bekjenner man seg til den sanne politiske oppfatning? Som kjent har den sanne politiske oppfatning i dag sitt moteriktige leie-et sted mellom marxisme og anarkisme. Da er det naturligvis mange som kommer til kort. Weidemann blir en umulig kunstpolitiker, fordi han fremdeles våger å dikte i farver om blomster og lys, og ikke om forurensninger og Vietnam. Stein Mehren kan heller ikke unnskyldes, til tross for gode tilløp til radikalt engasjement, for han er bedrøvelig nok bitt av poesien. Som en sosialistisk student så malende sa det i en debatt etter en Mehren-forestilling på Nationaltheatret: «Dette er poetisk skittprat på linje med Shakespeare».

Men heldigvis blir det allikevel en krets igjen som har forstått at kunst er politikk, sann politikk, og som gladelig ofrer alle kunstneriske krav på agitasjonens alter. Vi møter denne agitasjonen i mange former, i «happenings» og politisk teater, i malerier med navnet Marx som det eneste bemalte innslag på et tomt lerret, og en jevn strøm av naive «protestviser» og dårlige avisdikt med politiske klisje-

Jubileum

Den 18. i denne måneden er det 25 år siden sognepresten i St. Olav kirke i Oslo, pastor Lars P. Messel ble presteviet.

Vi gratulerer.

ONSDAGS- BLIKKET

meninger. Det utgis for å være provokasjoner som skal forarge besteborgere, men den tid er stort sett fordi da besteborgere lot seg forarge. De lar seg kanskje underholde av et kunstnerisk buksefall nå og da, men stort sett kjeder de seg. Og det forhatte samfunnsystemet opptrer med irriterende toleranse og kvitretter med stipendier og høflige klapp.

Jeg er altså ikke engstelig på samfunnets og besteborgernes vegne for farene for denne primitive politisering under kunstneriske gevanter. Den preller av, fordi den er primitiv. Men jeg synes godt man kunne ta fenomenene med litt større alvor. Det gjelder bl. a. anmelder-virkksomheten i våre aviser. Fremdeles sitter de fleste anmeldere av litteratur, teater og billedkunst og maler velvillig med estetiske mål. Når de stilles overfor de såkalte provokasjoner, spør de blidt om dette er god kunst. Som regel svarer de ja, for å vise at de er på høyde med tiden. Men spørsmålet er galt stillet. Når kunstnere driver politikk, har de krav på å bli vurdert med politiske mål. Med andre ord: Det burde overlates til de politiske medarbeidere å anmelde slike ytringer. Og de må spørre: Er det politiske budskap som her forkynnes, tilforlatelig og riktig?

Dette er et viktig punkt: Vi har rett til å kreve at også politisk agitasjon tilfredsstiller visse minstekrav til realitetssans og hederlig argumentasjon om man skal ta den på alvor. Et politisk syn blir ikke hevet over kritikk fordi det bærer en kunstners signatur. Kunstnere har ikke enerett på å drive politisk propaganda i en følelsesladet form som unndrar seg argumentasjon. Når de velger primært å drive politikk, får de finne seg i å bli stillet på linje med alle andre som driver politikk, og veiet og målt med vanlige politiske mål.

Her er en av mine hovedinnvendinger mot politisk agitasjon under kunstnerisk

dekke og form: Når man tar den på alvor og vurderer den politisk, glipper den unna og forvandler seg plutselig til urørlig kunst. For kunst kan man som kjent ikke argumentere imot, den må, som det heter, «oppleves». Den påkaller høytid og beundring. Denne dyrkelse av kunsten er et utslag av latterlig småborgerlighet, ifølge de nye kunstprofetene. Men det er teorien. I praksis har de tydeligvis ikke noe imot å nyte godt av den særstatus som den romantiske kunstdyrkelse gir dem. Det skaffer dem innpass og publisitet. Det gir deres meninger et skjær av profetisk uangripelighet. Om

folk tok konsekvensen av deres egen påstand om at kunstneren er et ganske almindelig menneske, så ville de færreste ta deres politiske forkynnelse på alvor. De ville komme på linje med andre tilfeldige demonstrant-grupper som hører til attraksjonen i enhver litt større by, og som dukker opp i spredte glimt på Dagsrevyen og forsvinner ut i tåken igjen.

La meg ta et eksempel: Det såkalte oppsøkende teater er blitt innført på vår politiske scene med et stykke naiv, svensk-produsert politisk agitasjon, uten merkbare kunstneriske kvaliteter. Dette slipper inn i skolestuene fordi velmenende skolefolk gjerne vil vise respekt for kunsten og ikke få ord på seg for å være trangsynte. Men om et politisk parti serverte nøyaktig den samme agitasjon i form av et foredrag, ville foredragsholderen ikke slippe inn, for han har ikke Nationalteatrets kunstneriske autoritet i ryggen. Han er bare en politiker uten kamuflasje.

Jeg har en annen hovedinnvending, og den angår kunsten og kunstnerne selv. Jeg tror det i første rekke er de som blir rammet av farene ved et kunstsyn som gjør kunsten til tjenestepike for politisk propaganda.

Men la meg da gjøre en ting klar: Kunstneren har selvfølgelig den samme rett som ethvert annet menneske til å drive politikk. Og politisk engasjement kan selvfølgelig inngå i det stoff som en kunstner skaper av. Tenk på Brecht; tenk på Picassos Guernicabilde, kanskje vår tids mest effektfulle politiske demonstrasjon.

Men der hvor det politiske budskap er forløst til kunstnerisk liv, der ser man hvordan kunsten etterhvert overvinnet livet: I dag ønsker de spanske myndigheter å hjemføre Guernica-bildet til et spansk museum.

Kunstneren skal ha full frihet til å drive politisk forkynnelse, også gjennom sin kunst. Det er en del av hans frihet som samfunnsborger. Men kunstnerens egen frihet er av en annen art. Den står under strenge krav. For kunst betyr å kunne. Kunst er en form for magi, som kunstneren utfolder når han gir sin visjon varig form i et verk.

Kunsten har som all magi sine regler og riter, som er strenge og krevende. De krever blant annet at kunstnerens private meninger og holdninger må støpes om i en form som er hevet over det private, ellers blir de liggende i verket som livløse slagger.

Vår tid har vedvarende høykonjunktur for doktriner om hva kunsten skal være og brukes til. Den politiske bruk av kunsten er bare en av disse mange doktriner. Hver for seg har de en tendens til å bli tvangstrøyer for dem som kan, og kamuflasje for dem som ikke kan.

Det siste er lett å se. Den politiserende kunst er et skalkeskjul for dem som ikke duger, men som har de politiske menin-

gene og forkynnerviljen i orden. Så får vi en mengde sjarlanteri og spekulasjon. Det er ikke så farlig, for det preller av. Kunsten har sin egen jernlov for hva som blir stående, og hva som faller livløst til jorden.

Verre er det for de talentfulle, de som kan. De er omgitt av et meningspress: Hvis de ikke marsjerer i takt, men velger sin egen vei, risikerer de å bli utstøtt. Hvis de nekter å godta det politiske som selve formålet med sin kunst, blir de frosset ut. Det skal sterk rygg til for å vri seg ut av en slik tvangstrøye.

Kunstens frihet er et annet uttrykk for indre nødvendighet. Enhver ekte kunstner vet hva det betyr: Det som skal formidles og skapes, må springe ut av indre nødvendighet, ellers blir det uekte. Et kunstsyn som først og fremst krever konformitet i politiske meninger, er en vei bort fra kunstens frihet, og inn i ufriheten.»

SØLIBATET:

TALE AV PAVEN

(Forts. fra s. 72.)

rikske og det tyske standpunkt var kjent, også for Kirkens tradisjonelle standpunkt til sølibatsforpliktelsen.

Videre skal her nevnes at 128 tyske teologi-professorer har uttalt seg for at Kirken beholder sølibatsforpliktelsen. Uttalelsen ble overrakt de tyske biskoper før bispekonferansens møte i Essen.

I sin tradisjonelle tale til sogneprester og faste-predikanter i bispedømmet Roma forsvarte pave Paul VI den 9. februar på nytt de katolske presters sølibat. Etter pavens mening vil selv-oppofrelsen i prestens liv, det hellige og overnaturlige i dette livet, den ekte og levende kjærlighet til Kristus, dette å velge korset for å redde seg selv og andre fremdeles virke sterkere og mer lokkende på menneskene, først og fremst de unge, enn en prestegjerning som blir gjort lettere ved en kombinasjon av naturlig og overnaturlig kjærlighet.

Paven oppfordret sine tilhørere til å styrke prestenes fellesskapsfølelse i bispedømmet. Før kravet om en økumenisk enhet blant de kristne, forlanger Herren av oss en broderlig, fast enhet i Kirken, uttalte paven ifølge KNA's referat.

*

Signaturen F.-J. Trost i Publik skriver den 6. februar om «ROMS ANT-WORT AN HOLLAND: «Pavens svar til de hollandske biskoper inneholdt også positive nyheter. Forslaget fra Holland omfatter blant annet spør-

(Forts. n. side.)

«HUSARENITT» AV DANIELEOU

(Forts. fra forrige side.)

målet om man kan åpne adgang til prestatjenesten for gifte menn. Dette er, ifølge paven, et spørsmål som også er stilt ham av biskoper i andre deler av verden. Over alt begrunnes dette ønske med å henvise til mangelen på prester. Pavens svar på dette er ikke noe kategorisk nei, han har alvorlige betenkeligheter, men erklærer seg beredt til å drøfte saken med verdens biskoper. Dette er viktig fordi pave Paul helt tydelig ikke er villig til å diskutere en opphevelse av sølibatsforpliktelsen i seg selv. Den uventede, forsiktig formulerte uttalelse om at Roma kan tenke seg en ansvarlig diskusjon om mulighetene av å gi gifte menn adgang til ordinasjon, er dermed utgangspunktet for den videre diskusjon om denne saken.»

*

140 prester i Sveits har protestert høylydt mot uttalelser til fordel for de nåværende sølibatbestemmelser av blant annet kardinal Journet. Prestene kritiserer at Journet og to andre biskoper til støtte for sitt syn har påberopt seg enighet i flertallet av prester og troende. Biskopene burde undersøkt hva dette flertall egentlig står for, heter det.

Prestene som kommer fra den tysktalende del av landet betoner videre: Det er ikke spørsmål om å avskaffe sølibatet i den katolske kirke. Det gjelder ganske enkelt bare spørsmålet om en adskillelse av presteembedet og sølibatet.

*

Den katolske radio- og fjernsynstjenesten i Nederland har foretatt en rundspørring som viser at landets katolikker med et flertall står bak uttalelsen fra pastoralkonsilet i Noordwijkerhout om prestenes sølibat. Ifølge denne rundspørring er 71 prosent av de hollandske katolikker overbevist om at også prester som gifter seg bør kunne bli i sine embeder. 70 prosent mente at gifte menn burde kunne ordineres, 22 prosent var imot dette, åtte prosent hadde ingen mening om saken.

To av pavens medarbeidere i Roma har etter manges mening ikke vært uheldige de siste ukene:

Det gjelder kardinal Danieleou som i Osservatore for den 12. februar har

offentliggjort et temmelig argt utfall mot de hollandske biskoper og dessuten sa dette:

«For noen er kampanjen mot prestenes sølibat bare et påskudd. Deres virkelige mål er Pavens autoritet. Vi ser utviklingen av en aksjon som har til hensikt å bringe Kirkens biskoper i kollisjon med Paul VI. Dyktig lavede appeller er distribuert til verdens biskoper med oppfordring til dem om å støtte det hollandske syn. På denne måten gjøres det forsøk på å svekke pavens autoritet.»

Den tyske kommentatoren Helmut Herles skriver i Publik om det han kaller **D a n i e l e o u s H u s a r e n r i t t** og sier:

Efter Danieleous utfall virker pave Pauls egne ord, blant annet i brevet til Villot som et forsøk på å berolige gemyttene. Paven nøyer seg klokkeligen med å tale om diskusjonen om sølibatet. I motsetning til kardinalen mistenker paven heller ikke de hollandske biskoper for noe. Dette er en linje paven holder helt tydelig i brevet til Villot — og han lar øyensynlig brevet offentliggjøres for å bedre atmosfæren. Pavens brev har vist at dialog ikke bare er et slagord for Paul VI

og at Danieleou ikke fører det siste ordet i Vatikanet, skriver Herles. Man sier i informerte kretser i Rom videre at Danieleous artikkel ble trykket i Osservatore for at også et mindre-tallsvotum til pavens brev skulle bli kjent.

Den andre kardinal som har vært en del i søkelyset siden sist er den amerikanske kardinal Wright, leder av Kongregasjonen for prestene, en viktig mann i den romerske curie. I et dokument adressert til formennene i bispekonferansene om prestenes arbeid, foreslår kardinalen øyensynlig at prestene bør fornye sine løfter om lydighet og kyskhets på Skjærtorsdag hvert år.

Innholdet i brevet er trykket i Osservatore og gjort kjent rundt om i verdenspressen, med forskjellige kommentarer. Man er mange steder i tvil om tidspunktet var særlig heldig valgt psykologisk for et slikt forslag. Hvordan det nå enn er med dette, gjenstår en merkelig detalj:

Det er ingen bispekonferanser som har fått brevet.

Har kardinalens medhjelpere glemt å poste saken?

RED.

Tyske prester protesterer

Femten hundre romersk-katolske prester i Vest-Tyskland kritiserte sine biskopers holdning i sølibat-spørsmålet. I et åpent brev til de nederlandske biskoper anklaget de vest-tyske prestene sine egne biskoper for å mangle mot og ærlighet ved å forholde seg tause i spørsmålet.

Prestene tilføyde at de var opprørt over mangelen på solidaritet «fra våre bisko-

pers side overfor kirken i Nederland». I brevet ble de nederlandske biskoper bedt om å fortsette på den vei de var begynt å gå. Prestene anklaget videre biskopene for å ha tatt et ensidig standpunkt til sølibat-spørsmålet på en konferanse som nylig ble holdt i Essen, hvor man enstemmig støttet opp om de eksisterende regler.

(Reuter)

HELDER CAMARA?

Hamburg (KNA). — Hamburg-avdelingen av den internasjonale ungdomsorganisasjonen CAJ kommer til å gå inn for at organisasjonen internasjonalt støtter forslaget fra Pax Christi-bevegelsen om at den brasilianske erkebiskop Helder Camara bør tildeles Nobels fredspris i Oslo i 1970.

En slik pristildeling vil styrke biskopens modige arbeide for mer menneskeverdige forhold for landarbeiderne og for den store ufaglærte masse i utviklingslandene, heter det. Man minner også om Helder Camaras arbeide for en mer rettferdig internasjonal næringspolitikk.

«THE SILENT MAJORITY»

«MENIG MANN»

Herr Redaktør.

D J B spurte i St. Olav nr. 2 om hva man kunne gjøre for å bringe økumenismen til den menige mann. Som en av de menige, vil jeg prøve å svare for meg selv. Først mener jeg at vi er brødre *alle* uten unntagelse. Derfor synes jeg økumenismen er for begrenset som holdning. Dessuten har jeg aldri kranglet med noen. *Hvorfor skal jeg da være økumenisk?*

Økumenismen er for teoretisk. Det er noe man ser på TV, at det kommer sammen noen professorer, generalsekretærer og en pater og diskuterer omtrent som når bedriftsledere kommer sammen for å diskutere bedriftssammenslutning. *Hvorfor skal man slutte seg sammen?*

Som konvertitt har jeg banket på kirkens dør, fordi jeg følte meg tiltrukket av kirken. Det ble lukket opp for meg, og jeg ble ønsket velkommen til et lyst og godt og fredelig hus. Og jeg ble der. *Hvorfor skal jeg gå til et annet hus?*

Jeg tror den holdning som den gamle mannen som snakket med Nehljudof hadde, er den alminnelige manns tanker. «Hvorfor er der forskjellig trosbekjennelse? spurte Nehljudof. — Det er mange trosbekjennelser, men ånden er én. Både i deg og i meg og i ham. Naturligvis skal enhver tro på sin ånd, så blir alle forenet. La enhver være seg selv, så vil alle bli ett.»

Arne Holme.

KRISTEN ENHET

Herr redaktør.

Erik Grant Lea har sikkert rett i

det rent formelle som han anfører mot mitt spørsmål om når katolikker og protestanter kan gå til alters hos hverandre. Men jeg kan ikke få meg til å akseptere de formelle — jeg holder på å si formalistiske — grunnene som anføres. Lea brukte uttrykket «den dyptgående forskjell i oppfatningen av alterets sakrament mellom katolikker og protestanter». Jeg føler en enda mer dyptgående forskjell mellom hans syn og mitt eget som er at protestantiske kirkesamfunn så langt fra er avrevne grener som må visne, men tvertimot så levende og aktive at den eneste forklaringen må være at de også har den Hellige Ånd. Jeg tror ikke teologiske spekulasjoner og historiske undersøkelser lenger strekker til i det økumeniske arbeidet. Jeg tror bestrebelsene må trekkes helt ut på det bredt folkelige plan og gis karakteren av en demonstrasjon — en demonstrasjon ikke mot noe embede eller noen autoritet, men for en kristen enhet som kan bre seg synbart over konfesjonsgrensene.

La meg variere spørsmålet: Er det noen som er enig med meg i at denne tiden snart er inne?

Per Bang.

SOLIBATET

Kjære redaktør Rønning.

Før jeg går over til mitt tema vil jeg først komplementere Dem med bladet. Det har i de senere måneder inneholdt meget godt og verdifullt stoff. Jeg kan tilføye at jeg igjen føler trang til å arbeide for utbredelse av bladet. Men før jeg har sikkerhet for at det ikke fra tid til annen kommer noe som virker som et sjokk på eventuelle lesere av den type som må kalles de «svake og ubefestede i troen», kan jeg — og jeg vet, en god del andre prester med meg, ikke gjøre det. Det er nok å henvis til min kommentar til nyttårsnummeret, som vel er kommet Dem i hende, men iallfall enda ikke er funnet verdig til å trykkes.

At jeg i dag skriver har med artikkelen «Solibatet» i siste nummer å gjøre. De skriver «at det ville være juks av oss ikke å gjøre norske katolikker bekjent med ståket». Denne redaksjonelle innstillingen får meg til å minnes slagordet til det berømte
(Forts. neste side.)

En
klovn

Vi skal ikke ta oss selv for høytidelige. Dessuten trenger vi å le litt, det er så kort mellom vintrene.

Forleden kom jeg til å huske på noe som hendte meg for et par år siden — på redaksjonen i en Oslo-avis:

Vi satt en formiddag sammen på ett av rommene, tre, fire stykker av oss. Snakket om reportasjeopplegget, drakk kaffe, småpratet og røkte. Plutselig gikk døren opp, og en helt ukjent dame trampet inn.

Hun så ganske almindelig ut, med en solid håndveske og en flatklemt og lykkelig hatt på hodet. Hun valgte ut meg, antagelig fordi jeg satt nærmest døren og fordi jeg ennå flirte av en historie jeg nettopp hadde hørt.

Hun snakket nordlandsk:

— Er De Åge Vinnan!

Jeg vet ikke, jeg hørte hun sa fornavnet mitt, resten gikk så fort. Jeg nikket ikke, men jeg sa ikke plent nei heller. Jeg ble litt forvirret.

— Det er jo De som er så morsom, sa damen.

— Nååå — — —

— A, skap Dem nå ikke, sa damen. Kan De komme tirsdag i Finnmarklaget og underholde!

(Hun sa det slik: FINN-marklaget.) De andre så på meg med store øyne, straks lattermilde.

— Hvem er det egentlig De skal trefte? spurte jeg forsiktig. — Finnmarklaget, nei —

— Er ikke De Åge Vinnan, da?

— Vinnan? Nei, De må ha gått feil...

Her skulle episoden vært avsluttet, her skulle damen ha gått med et lite forlegent kniks. Isteden sa hun like lykkelig:

— Men da kan jo De komme isteden. De ser da så morsom ut De også.

Sa damen.

Det hørt litt fornærmelig ut, det gjør det i Norge. Ser man morsom ut, så er det straks noen som ler seg ihjæl.

Men likevel: kanskje vi alle burde ta chansen?

Med hverandre, mener jeg. På at vi i hvert fall er ganske hyggelige vesener. Ved nærmere bekjentskap.

LESERBREV -

(Forts. fra forrige side.)

«New York Times»: «To print every news fit to be printed». Jeg spør: Er alt *ståk* innenfor visse lokale deler av Kirken — Verdenskirken — fit to be printed? — Er Holland egentlig oss som folk og som katolikker så nærliggende? Eller er ikke sannheten at den kontakt Norge og norske katolikker har med dette landet er temmelig ubetydelig? Sant nok, vi har både søstre og prester fra dette land. Men det har vel mere sin årsak i at Roma har laget og lager teoretiske enheter for Nord-Europa som ikke vi her i Norge kan godta slik uten videre. Nord-Europa skal tydeligvis regnes som en enhet. Derfor også den evindelige, men helt falske tale om «Nordisk katolisisme». Sannheten er vel at norske katolikker ønsker to ting: Å være *romersk* katolske og *norske*. Det er særlig endel dominikanere som gjør den psykologiske brøler å ville inkorporere Norge i en slags skandinavisisme med København som hovedstad. Slikt skal vi ha oss frabedt.

Men tilbake til Holland. Under mine mange og lengre opphold i U.S.A. kom jeg i kontakt med svært mange folkeelementer i denne verdens største «smeltegryte». Også det hollandsk-flamske folkeelement var representert, både ved prester og legfolk. Om disse hørte jeg flere ganger følgende kommentar: De vet alt, kan alt og setter i vei med største energi. Går det galt er det aldri dem selv som har skylden. Nå må jeg skynde meg å si at jeg har stor respekt for alle prester og søstre som her oppe vier seg et oppofrende arbeid. Men dog gjenstår den sannhet at de fleste av dem har sterke subjektive oppfatninger og et temmelig utviklet egensinn.

Vedtaket på det hollandske pastoralkonsil ser jeg i lys av dette. Det kan ikke være kommet istand uten at de fleste har hatt bind for øynene. I Holland er det ikke forbundet med store vanskeligheter at prestene har en kone. Prestene har enda en solid posisjon i folket og en god økonomi. Katolikkene der vil nok kunne påta seg å forsørge en prest med kone og barn «standsmessig», omtrent slik som norske skatteborgere, nolensvolens *må* forsørge de statkirkelige geistlige her i landet. I enkelte andre land, som f. eks. U.S.A., Belgia, Tyskland er prestenes økonomi god. Men i resten av verden er den det såvisst ikke. Det er tydelig at man i Holland ikke har maktet eller villet se spørs-

målet universelt. Det kreves at prestene skal kunne gifte seg *der*. Men skulle den universelle kirke under pavestolens ledelse gå med på noe slikt ville jo problemet bli aktualisert også i andre land, i misjonene osv. Dertil kommer jo det gamle prinsipp at folket skal vite at det å være prest *må* bety et synlig, personlig offer. Det hollandske vedtak tar ikke noe hensyn til disse meget alvorlige grunner.

Her hjemme er det jo opplagt at Kirken ikke kan gi slike gasjeringsmuligheter at den kan la prestene være gift. Heller ikke synes det her hjemme å være noe spørsmål legfolket beskjefter seg med, dette med sølibat eller ikke. Man godtar tradisjonen som en selvfølgelighet.

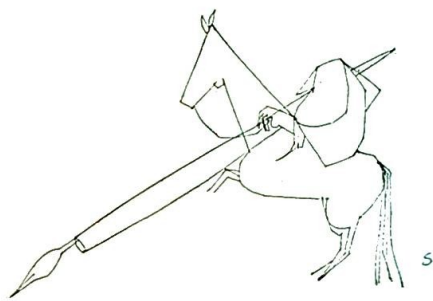
Det er ut fra dette jeg må spørre Dem: Er det lokale *ståk* (som De jo selv kaller det) i et enkelt lite land, med en befolkning som tradisjonelt er sterkt ensidig i tankegangen, av slik betydning at det igjen skal ofres spalteplass på det i vårt eneste katolske organ av betydning her hjemme? Eller kunne spalteplassen vies mer verdifulle og positive ting? Ja, jeg bare spør.

Den motstand «St. Olav» har møtt i de senere år har vel først og fremst sin årsak i at bladet ikke har vært redigert med *pastoralt* ansvar helt og fullt. Et slikt kan da heller ikke ventes eller fordres av en legmann. Men etter prestenes mening — stort sett iallfall — er det nødvendig med en prest som høyeste ansvarlige redaktør — og da en prest som har et virkelig kjennskap til de forskjellige menigheters menneske-klientell. Ingen tvil om at det har vært gode artikler i «St. Olav». Men hvem har skrevet dem? Er det folk som kjenner og henvender seg til flertallet av katolikker rundt om i menighetene? Eller tilhører de et særlig miljø — storbyenes intelligentia? Hvorom allting er:

Det som mest av alt trenges er det vi ikke har, nemlig et katolsk blad for enkle og alminnelige mennesker. De trenger noe som kan utvikle og befeste deres bevissthet om hva katolisisme i seg selv er. «St. Olav» skriver vesentlig for mennesker som forutsettes å ha dette helt på det rene. Derfor den frustasjon som redaktøren selv tydelig begynner å føle. Man kan ha medfølelse i en slik situasjon. Men det forandrer jo ikke saken selv.

Mange vennlige hilsener

H. Kielland Bergwitz.

DEN DANSKE HILSEN

Kjære herr lærer Ove Leerbeck.

La meg få uttrykke sympati i anledning Deres kampglade frigjøringskorstog! Riktignok deler ikke jeg Deres glede over at «Guds folk for tiden sparker og slår om seg». Det smaker noe av ukristelighet, av brutalitet og ufordragelighet. Men enda er det kanskje ikke helt bokstavelig å forstå. Eller hva?

De liker ikke lydighet. La meg få spørre: Gjelder dette bare på det teoretiske plan, i forbindelse med lærde spekulasjoner på verdenskirkeplan? Eller gjelder det konkret i forholdet til Deres egen biskop og sogneprest? Eller i Deres egen skolestue? Det var en mann som en gang sa: «Du kan ta meg hvorsomhelst. Men ta meg ikke på ordet. Det gjør mest ondt!»

Enda noen spørsmål:

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5—11 september 1970.

Flyreise med fuld pension, pris fra Københavns lufthavn (Kastrup)

på hotel «Madonna» danske kr. 890,—

på sygehjemmet «Accueil Notre-Dame» » » 700,—

Geistlig leder: Mgr. Knud Ballin, København.

Læge, sygeplejersker, samarititer medfølger.

Program og tilmeldelser ved henvendelse til:

VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP (Danmark)

1. Hva *vet* egentlig De om forhold og mennesker her i det katolske Norge?

2. Hvem og hvor mange er dette ubestemmelige «vi» som De så flittig benytter i Deres innlegg? (I bladets nr. 4). Som f. eks. i følgende passus: «Vi er dødstrætte av den pastorale umyndiggjørelse. Vi vil faktisk ikke finde os i den».

3. Er De oppmerksom på at det ikke er det menneskelige, men Guds eget, pastorale «formynderskap» mennesker av i dag er i protestholdning mot? Dog gis det enda en god del mennesker, de ydmyge og beskjedne, som i takknemlighet for denne mulighet søker Kirkens pastorale *veiledning*. Det er en kjent sak at f. eks. sogneprest van der Burg i henved 50 år har vært en meget verdifull Kirkens tjener og formidler i så måte.

President Nixon lanserte i høst, med god psykologisk innsikt, uttrykket «the silent majority». Tiden siden har vist hvor rett han hadde. Faktisk er jo denne stille majoritet begynt å «sparke» tilbake. Visse tegn tyder på at noe liknende brygger opp i Kirken. Mon tro om det ikke vil komme til å bli følt nokså smertefullt etterhvert for den *ikke* så stille minoritet som i de senere tider har ment seg å ha et slags monopol på å være toneangivende, altså dette ubestemmelige «vi»?

Som De sier: Pave Paul har det ikke lett. Men det er godt vi har nettopp ham. Det var på *klippen* Jesus ville bygge sin kirke. Ikke på endeløse, subjektivt pregede diskusjoner. Skriften sier: «Lydighet er bedre enn offer».

H. Kielland Bergwitz.

R.I.P.

Min kjære, omsorgsfulle mann, vår kjære bror, svoger og onkel

JOHAN ALEX HAUGE

døde fra oss i dag.

Ella Hauge

f. Lyngstad.

Søsken, svigerinner, svogre, nieser og nevøer. Requiemmesse ble lest i St. Hallvards kirke mandag 9. febr.

UNG KATOLSK BERGENSER

f. t. ansatt ved Rikshospitalet, Oslo, søker hybel i katolsk miljø, helst sentralt.

ST. OLAV's eksp. henviser.

PÅSKENUMMERET

KOMMER DEN

21. MARS

DET VAR MENINGEN

at kontingenten for 1970 skulle betales i BEGYNNELSEN av året! — Mange har nok glemt det . . .

Altså: Vennligst innbetal snarest kr. 35,- for innenlands ab. og kr. 40,- for utenlands til postgiro 20 46 48 — St. Olav's eksp., Akersv. 5, Oslo 1.

På forhånd takk!

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 26

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83
Kontortid 11—13

Alle dager unntatt lørdag

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

KATOLSK INFORMASJON

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	Oslo
Bispesgården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	Oslo
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	Oslo
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	Arendal
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	Bergen
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	Bergen
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	Bergen
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	Hamar
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	Hammerfest
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	Hønefoss
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	Lillestrøm
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	Lillestrøm
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	Tromsø
Bispesgården	
St. Olavs Kirke, Bispesgården	Trondheim
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Nye foredragskurs

I 1969 har Legmannsrådet hatt følgende medlemmer: Hans C. Christensen, formann, Dagfinn Føllesdal, viseformann, Pater Ellert Dahl O.P., geistlig rådgiver, André Bongard, økonom, Anna Louise Beer, Karin-Elisabeth Bongard, Anne Sofie Brodersen, søster Intemerata, Sonia Mortensen, Brita Paus, Kjell Ruyter, Aimée Wedset. Rådets sekretær var fortsatt Helga Løvland. Det har vært holdt ni møter.

Fra og med 1969 opphørte ordningen med Legmannsrådets kontaktmenn for utenbys menigheter i bispe-

dømmet, idet man i stedet tok kontakt med de menighetsråd som var blitt opprettet. Formennene får tilsendt referat fra Legmannsrådets møter og vil en gang i året bli innbudt til et fellesmøte i Oslo. Til ett av møtene i høstsemestret var innbudt en representant for hver av menighetsrådene i Oslo-området, der saker av felles interesse ble drøftet. Dessuten har formannen i Porsgrunn vært tilstede på ett av møtene.

De månedlige retretter fortsatte i vårsemestret. To av dem ble holdt på Enerhaugen (den siste sammen med

Studentlaget) med henholdsvis pater Dahl og pater Arno som innledere, og den tredje på Stabekk, ledet av pater Hølscher. I dagene 11.—15. juni holdt Legmannsrådet med assistanse av Fransiskushjelpen en retrett på Mariaholm med pater Müller, Trondheim, og pater Arno som foredragsholdere og innledere til samtale, med emne «Det kristne fellesskap». For samtidig å få kontakt med menighetsrådene i bispedømmet, ble en representant for hver av disse innbudt med delvis tilskudd til reiseutgifter, og en ettermiddag ble reservert for menighets-

DRAMMEN		
<p>Gode Drammens firmaer</p>	<p><i>Drammens malerforretning</i></p> <p>Inneh. Asbjørn Gundersen</p> <p>Tif. 83 19 16 - 83 33 32</p>	<p>H. KOLDERUP</p> <p>N. Storgt. 12 - Bragernes</p> <p>Tif. 83 13 62 - 83 36 48</p> <p>Gå til fagmannen når det gjelder møbler</p>
<p>GUSTAV THIELEMANN</p> <p>Pølse- og hermetikfabrikk</p> <p>Tif. 83 41 84 - DRAMMEN</p>		<p>Utstyr for leger og sykehus</p> <p>Drammen Bandageforretning</p> <p>Øvre Storgt. 7 - Tif. 83 11 71</p>
 <p>TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER</p> <p>Drammen</p> <p>Har også landets eneste bivokspresseri</p>	<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S</p> <p>Bakeri og Konditori</p> <p>Drammen</p>	
FREDRIKSTAD		
<p>KÅRE KRISTIANSEN</p> <p>Fiskeforretning</p> <p>Telefon 13 190</p>	<p>Byens spesialforretning</p> <p>Olsson</p> <p>TAPÉT OG GULVBELEG</p> <p>Agentgt. 1 - Tif. 17 080</p>	<p><i>Andr. Fanne &</i></p> <p>Kontormaskiner - Kontorutstyr</p> <p>Storgt. 4 - Fredrikstad</p> <p>Tif. 12 945</p>
 <p>C. HANSSENS</p> <p>Trykkeri og Bokbinderi</p> <p>Tif. 13 056</p> <p>FREDRIKSTAD</p>	<p>EDVARDSEN & NORDHEIM A/S</p> <p>Autorisert Installatør</p> <p>Radio og Elektrisk utstyr</p> <p>Tif. 11 220 - Fredrikstad</p>	<p>ØSTFOLDMEIERIET</p> <p>Avd. Fredrikstad</p>
<p>O. Henriksens Sønner</p> <p>Aut. Rørleggere og Rørhandel</p> <p>Etabl. 1904</p> <p>FREDRIKSTAD</p> <p>Sentralbord 15 840</p>		

rådernes felles problemer med en av formennene som foredragsholder. Retretten hadde tyve deltagere. Fra og med høstsemestret har planleggingen og gjennomføringen av de månedlige retretter vært overtatt av menighetsrådene i Oslo-området i samarbeide med Sonia Mortensen.

Voksenopplæringen, som ble påbegynt i 1968, ble videreført i det forløpne år, idet foredragskurset har vært holdt i byene Kristiansand, Halden, Bergen, Stavanger og Arendal. Ett av foredragene har også vært holdt i Fredrikstad. De planlagte brevkurs har forløpig vært utsatt av mangel på fast sekretærhjelp. I mellomtiden har man planer om å følge opp det første kurs med nye foredrag.

Undersøkelsen av egne steder for fremtidige misjonssentra i Oslo-området er blitt ført videre av et arbeidsutvalg bestående av dr. Hans Christensen (formann), journalist Johannes Bruce og siv.ing. Knut Berle. Bruce var tilstede på ett av møtene og redegjorde for arbeidet i de østlige distrikter. Undersøkelsen går videre i 1970.

Etter et opphold på over to år arrangerte Legmannsrådet i november et møte med katolske grupper i

Oslo-området med emne voksenopplæring og retrettvirksomhet. 15 grupper var representert.

Etter anmodning av biskopen har Legmannsrådet hatt en rekke saker til gjennomgåelse og uttalelse og har (v/ fru Beer) laget en orientering om den nye lov om trossamfunn som nå er trådt i kraft. Rådet var representert v/ Aimée Wedset på Bispedømmesyndoden i Danmark i august.

Videre har man hatt kontakt med Legmannskonsilet i Rom og med den europeiske Liaison-komité for nasjonale legmannsråd, som forbereder et europeisk møte i 1970.

Samarbeidsavtalen med biskopen, som var opprettet for en prøvetid på tre år, utløp i 1969 og ble fornyet inntil videre uten noen endringer, forteller formannen til St. Olav.

OSLO

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Tlf. 21 69 06

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

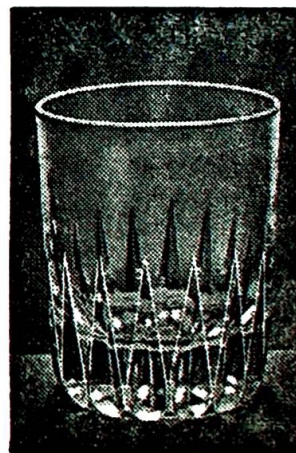
TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Poctafino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

DET ENKLE HJERTE

Selvfølgelig: Med en begavet, men lett Sanløpen film av regissøren H. G. Clouzot i byen, og den interessante par-kombinasjonen Dustin Hoffmann og Mia Farrow i en fin kjærlighetshistorie («John and Mary»), for ikke å snakke om den fengslende svenske filmen om sykehusets menneskelige problemer («Korridoren»), var det jo noe av dette en burde se, når en nå først kan velge.

«St. Olav»s filmkritiker faller ikke desto mindre denne gang for en film av amerikaneren Arthur Miller, som slett ikke er «stor», og som filmhistorien overhodet ikke vil interessere seg for. Den heter «Popi» og har hele fire aktiva. Mange storfiler har færre. Det første er skuespilleren Alan Arkin, et firkantet, svart-smusket mannfolk som enkelte kanskje husker som en morsom russisk u-båt-løytnant i farsen «Russerne kommer». Her gjør han det vanskeligste av alt: Spiller en igrunnen sentimental rolle ganske usentimentalt. Slik: Abraham Rodriguez forsøker å leve et hederlig altmuligmanns-liv i New Yorks slum — der hvor innvanderne fra det utfattige Puerto Rico holder til. Oppfinnsomt verger han seg og sitt i en menneskelig jungel, hvor forbrytelse, skitt, narkotika og prostitusjon er en selvfølge. Hans hustru er død, han har ansvaret for to fremmelige gutter på 11 og 12 år — overgivent spilt av Ruben Figueroa og Miguel Alejandro. De er filmens andre aktivum, i Norge må en jo si, med tanken på våre egne velbeskyttede barn: Ja, hva unger overlever!

Rodriguez vet, at de barna må ikke desto mindre ut av dette miljøet om de skal få den fremtiden han unner dem. Så legger han en plan — den er filmens story og dens tredje store aktivum. Å være fra Puerto Rico — det er, bortsett fra negrene, bunnen i det amerikanske samfunnet. Å være flyktning fra Castros Cuba derimot —! Så legger og gjennomfører han omhyggelig sin plan: De to barna blir sendt ut fra Florida-kysten i åpen båt, så de kan drive den amerikanske kystvakten i hendene. Inntil minste detalj er de opplært til å si at de kommer fra Cuba

ALAN ARKIN har tittelrollen i Arthur Hillers «Popi», en komedie i farver hvor også RITA MORENO medvirker.

(spansk kan de jo!) og er flyktet fra diktaturet. Det går storartet, rent bortsett fra at det nær koster dem livet. De blir en sensasjon, et symbol, de skal på besøk i Det Hvite Hus, og rike adopsjonsforeldre står i kø. Faren følger spillet med bankende hjerte fra bakgrunnen, han vil dem så vel.

Men så sprekker jo det hele — og skal sprekke. Hans regnestykke stemte nok ikke helt. Han er glad i dem — Alan Arkin har fine, barske uttrykk for det: En prektig skuespiller! Men de er også glad i ham, og vil slett ikke ride ponnier i California, hvis de kan få dele hans rot i Harlem.

Og her kommer denne filmens siste og største aktivum: Den har den sjeldne, fine

kombinasjon av humor og hjertelag. Miller har laget den med en amerikansk selvironi, en fantasi og en godhet for dette rike samfunnets stedbarn, en forelsket oppdagelse av latin-amerikanerens rike menneskelighet og dramatiske livsvilje, som er meget vinnende. Nå blir de omsider voksne, amerikanerne, og forstår med hjertet litt annet enn sitt eget!

Kanskje er jeg sentimental og svak for mørkøyde, svartlokkede unger som spruter av vitalitet. Men om en blasert filmkritikk ikke interesserer seg spesielt for dette verket, burde FN ta det under sin kappe: Noe er, gudskjelov, tid- og stedløst menneskelig. Arthur Millers «Popi» sier litt om dét. Se den og bli glad!

hrm.

LØSSALG AV ST. OLAV

I GRUNDT TANUMS
BOKHANDEL,
UNIVERSITETS-
BOKHANDLENE
I SENTRUM OG PA
BLINDERN

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Mirjam Knollmüller C.S.J.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år, kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.